

gospodarski razvoj uničen. Zlasti se strinjamo z predlogom, da spravijo kapital domači delničarji, ki bi prispevali z manjšim številom akcij. S tem bi odstranili nevarnost, da postanemo odvisni od tujega kapitala, ki nam škoduje narodno in gospodarsko. Obenem bi postavili našo železnico na zdravo socijalno podlago. Tudi med obmurskimi Slovenci se bode našlo lepo število delničarjev. Želimo le, da stvar ne obstane na mrtvi točki, temveč da bo s vsakim dnem bližje svojemu uresničenju!

Politični pregled.

Na pariški mirovni konferenci se opaža zadnji čas neka stagnacija. Vzburljenje, katero je povzročila državnikom in prebivalstvu nemška mirovna pogodba, se je že precej poglobilo. Tudi Nemčija se je kolikor toliko z prijaznili z novim položajem in nemiri, ki so grozili prvotno z novim izbruhom spartakizma, so večinoma utihnili. Sploh je nastala na svetovnem političnem polju neka tišina, ki je lahko tišina pred burjo ali pa miren prehod v urejene razmere. Zadnje dni se mnogo piše o splošni akciji proti madžarskim boljševikom, ki izgledajo v očeh evropskih diplomatov kakor zrela gnojna rana sredi človeškega telesa. Na mirovni konferenci v Parizu se je baje sklenilo, da prično vojno akcijo proti sovjetski vladi in sicer z več strani. Pri tem bi bile udeležne razun antantinih čet tudi čehoslovaške, jugoslovanske in rumunske čete. Čehoslovaške čete so že zasedle Slovaško, v kolikor so morale ob zadnji madžarski ofenzivi izprazniti; torej bi pot v srce sovjetske Madžarske, Budapešto, ne bila predaleč. Tudi rumunske čete so pripravljene na pohod, čeprav so Rumunom izpolnjene njihove najdržnejše narodne zahteve ter so dobili celo srbski Temešvar z delom Banata. Jugoslovanske čete bi gotovo zasedle v prvi vrsti naše Prekmurje, ki že komaj čaka, da se reši madžarskoboljševiškega jarma. Če bi tudi vesti od tej akciji ne bile povsem resnične, je vendar jasno, da bo antanta morala podvzeti karkoli, da pride na Ogrskem do urejene vlade, ki se bo lahko pogajala z ostalimi državami. Kolikor smo mi izvedeli, se med prekmurskimi komunisti razširja vest, da pride zopet na površje Karolyjeva socialistično meščanska koalicija, torej manjševiki. Nasilstva, ki jih uganjajo ogrski boljševiki v Budapešti, najdejo malo primere vzgodovini svetovnih prevratov.

Mirovni pogoji za Nemško Avstrijo bodo kmalu podpisani. Te dni bodo končana tozadevna pogajanja med antanto in Nemško Avstrijo. Ostanjejo še gotova vprašanja gospodarskega in finančnega značaja, katera bo rešila posebna komisija.

Glede naše meje na Koroškem smo poročali že v zadnji številki, da je koroška kotlina razdeljena v dve zoni. Sedaj se vrše pogajanja med nemškoavstrijsko in jugoslovansko vlado, da se določi nova demarkacijska črta na temelju nove pogodbe za premirje. Ta pogajanja bo vodila medzavezniška komisija v Celovcu. V ostalih naših vprašanjih ni nobene spremembe.

Tedenske novice.

Rojstni dan kralja Petra — dan invalidov. Dne 12. t. m. se slavi oficijelno po vsej državi rojstni dan našega kralja Petra I., ki bo po njegovi želji posvečen najbolj nesrečnim žrtvam svetovne vojne — invalidom. Vršile se bodo slovesne maše in druge prireditve. Kralj Petar je živel v zadnjem času na Grškem, sedaj pa pride v Beograd. Začasno se bo nastanil v kopališču Arangjelovac. Kralj ima za seboj burno, dela in težav polno življenje. Bil je priprost dijak v Ženevi in v Parizu, utas (komita) v Hercegovini; deloval je tudi s peresom ter prevel znano Stuart-Millovo knjigo „O svobodi“. Sedaj je že ostarel in vsled vojne silno izmučen, a lahko mu je velika uteha, da je doživel ujedinjenje troimenega jugoslovanskega naroda.

Mi in stranke. Že v prvi številki našega lista smo izreceno poudarili, da „Murska Straža“ ne bo zavzemala nobenega strankarskega stališča, marveč bo posvečena edinole narodni probuji

obmejnih Slovencev, zaeno pa bo skušala zainteresirati jugoslovansko javnost za njihove narodne, gospodarske in kulturne težave. Temu programu je ostala zvesta do danes in ostane tudi v bodoče. Z našega vidika je dobro vsako delo, ki ga kdo stori iz nesebične ljubezni do našega ljudstva, pa naj bo osebno tega in onega strankarskega naziranja. Seveda ne računamo s tem, da bomo ugodili vsakemu posamezniku. Eni nam očitajo, da smo preveč „klerikalni“, dočim smo drugim nestrpežem ne le „liberalni“ marveč celo „boljševiški“. Vlada nam očita, da ne spoštujemo državne avtoritete, če si dovolimo kritiko njenega delovanja. Toda to nas ne bo motilo niti najmanjše. Zavedamo se, da dobro poznamo potrebe našega ljudstva in na njegovem braniku ostanemo brez ozira na strankarske grupacije in na spremenljivi ukus naših vlad. Tistim, ki hočejo vplivati na list v strankarskem smislu, pa priporočamo, da pregledajo koliko deležev so plačali za našo „Tiskovno zadrugo“, katero smo osnovali v najtežjih razmerah kot si jih lahko mislimo za tako podjetje. Na pritožbe o prireditvah sporočamo, da objavljamo vse slovenske prireditve, ki se nam sporoče pismeno razen konkurenčne prireditve dveh strank, določenih na isti dan. Načeloma se izogibamo vseh osebnosti, ker hočemo imeti na meji vrle, narodnozavedne in kulturne Slovence. Toliko v odgovor vsem onim, ki so posredno ali neposredno zahtevali to pojasnilo.

Vpoklic leta 1888 in 1889 rojenih vojaških zavezancev k orožnim vajam.

Vsled odpusta letnikov 1890—1894 se pozivljajo vsi leta 1888 in 1889 rojeni, ki so bili svoječasno asentovani ali pri prebiranjih za črnovojno službo z orožjem sposobnim spoznani k dvo-mesečni orožni vaji. Zglasiti se morajo pri pristojnem vojnodopolnilnem poveljstvu letnik 1889 dne 26. julija, letnik 1888 dne 30. julija vsakokrat ob 8. uri dopoldne. Oproščeni so: 1. Železničarji, poštni uslužbenci, rudarji, ki so vstopili v službo pred 1. julijem. 2. Bogoslovci in dijaki. 3. Oni, ki so bili trajno superarbitrirani, oziroma, začasno premeščeni v neaktivno razmerje, ako ta doba še ni potekla. Vsi ti pa se morajo javiti pri pristojni orožniški postaji. Od ostalih vpoklicancev teh letnikov ne bo nihče oproščen. Vpoklicanci, ki se ne bodo pravočasno odzvali pozivu, bodo dalje časa pridržani v vojaški službi in se bodo strogo kaznovali po vojnih zakonih.

Denarni promet na meji. Nedavno smo v našem listu opozorili na ogromno škodo, ki se nanaša jugoslovanski valuti vsled vtihtapljanja nežigosanih bankovcev iz Ogrskega in zlorabnega žigosanja tukaj (prim. slučaj Obal v Radgoni). Sedaj je delegacija ministrstva financ v Ljubljani izdala sporazumno z poverjeništvom za notranje zadeve naredbo, kjer odreja, da se v prestopkih zlorabnega žigosanja bankovcev ne glede na kaznivost tega dejanja po kazenskem zakonu lahko naloži od politične oblasti globa do 20.000 K. V radgonskem političnem okraju je poverjena uporaba teh določb g. g. vlad. tajniku dr. Klobčiču pri okrajnem glavarstvu v Radgoni. — Iz Ljutomera nam poročajo, da se tamkaj vtihtaplja vsak dan velike množine bankovcev iz Ogrskega, katere baje zamenjujejo posamezni trgovci proti visoki proviziji. Gotovo je tudi tamkaj več skripih ptičkov, ki žigosajo denar z ponarejenimi pečati. Zahtevamo, da se veljavnost zgornje oredbe raztegne tudi na ljutomerski politični okraj, ki leži ob ogrski meji in je prizadet na isti način kot radgonski.

Konec koalicijske vlade. Pri deželni vladi za Slovenijo je nastala kriza, ki utegne imeti hude posledice in razvneti stare boje med strankami, ki so nam v preteklosti veliko škodovali in ki bodo naravnost usodepolni sedaj, ko še nimamo stalno začrtanih mej in ko je naš gospodarski ter finančni položaj vse drugo kot ugoden. Opozicijo proti posameznim članom deželne vlade, ki je vzrok tej krizi, pa razumemo tudi mi obmejni Slovenci, ki smo bili dosedaj vedno le pastorek deželne vlade in ne njen Benjamin, kakor smo po pravici pričakovali. Vendar smo odločno za to, da se ohrani narodna edinost v času, ko se pred svetovno zgodovino odločuje usoda našega malega naroda in ko je našemu ljudstvu potrebno čim več miru ter medsebojne ljubezni.

Ljuba nedoslednost. Na vprašanje glede registriranja naše Tiskovne zadruge se je izreklo

poverjeništvu za pravosodje v Ljubljani, da se ima zadruga s sedežem v Radgoni registrirati v Gradcu (!), ker to zahteva nek zakon iz leta 1873. Istočasno pa je izdala ljubljanska delegacija ministrstva financ naredbo, kjer pravi: »ta naredba velja za sodni okraj vrhniški in za politični okraj radgonski, kolikor spadata v področje deželne vlade za Slovenijo«. Poverjeništvu za pravosodje v Ljubljani torej še ni zvedelo, da spada zasedeni del političnega okraja radgonskega v področje deželne vlade v Ljubljani in da leži mesto Radgona v zasedenem delu, torej tudi v področju poverjeništvu za pravosodje v Ljubljani

Vrnitev naših vojakov iz Italije. Listi poročajo, da je nova italijanska vlada dovolila vsem častnikom in moštvu, ki so jugoslovanski državljani in ki se nahajajo v italijanskem ujetništvu, njih čimprejšnji povratek v domovino. Obenem izpusti Italija vse internirane jugoslovane.

Priznanje naše države. Zadnje dni ste priznali našo državo Rumunija in Portugalska.

Invalidom bivšega pešpolka štev. 87. se bodo julija meseca v drugič izplačevale enkratne podpore. Pravico do te podpore imajo oni, ki so poizvid unadpregleda spoznani za več kot 30% invalide. Invalidi, ki v Jugoslaviji še niso bili pri nadpregledu, naj se javijo pri svojem dopolnilnem poveljstvu v svrhu zdravniške preiskave. Prošnji za podporo ima vsakdo priložiti potrdilo pristojne občine in orožniške postaje, da je brez premoženja, in podpore res potreben. Slepici, težko pohabljeni in za vsako delo nezmožni dobijo poleg podpore še posebne doklade. Podpora se bodo pošiljale le po pošti, zato naj navede vsak v prošnji svoj natančen naslov.

Našim naročnikom. Množe se pritožbe, da mnogi naročniki ne dobivajo lista pravočasno ali pa ga sploh ne dobe. Prosimo, da se vsak slučaj nepravilnosti takoj naznani upravništvu, ki se bo pritožilo pri poštnih uradih, kjer tiči v večini slučajev krivda za neredno dostavljanje našega lista. — Naročnike, ki so dosedaj prejeli mali list, ga ne morajo odpovedati in so dolžni, da plačajo vsaj za četrt leta. Naročniki, ki so zaostali s naročnino, prosimo, da jo pravna čimprej, ker imamo pri izdajanju lista ob teh neugodnih razmerah velike težave in žrtve. Vse prijatelje obmejnih Slovencev pa vabimo, da v narodnem interesu razširjajo naš list med slovenskim ljudstvom, ga zahtevajo po vseh trafikah, gostilnah itd. Upamo, da bo v kratkem izhajal na 6 straneh pa bomo takrat poskrbeli, da bo vsestransko zanimiv in vsakemu dobrodošel.

Pomoč invalidom. Kakor poročamo na drugem mestu, se bodo na kraljev rojstni dan nabirala darila za vojne invalide. Prav gotovo je, da bo ta akcija imela lep uspeh, toda nabrana sredstva všteti državno pripomoč ne bodo nikakor zadostovala. Treba bo najti še nove vire. Npr. država naj bi odredila, da se morajo oddati vse srebrne (in zlate) hlabrostnega svetinje, katere so dobili vojaki tekom te vojske. Te svetinje se itak ne smejo nositi (sramota, če bi kdo upal, da še obesi Habsburge na svoje prsi!) in so zategadelj brez vsake vrednosti. Ako bi se oddale, bi pridobili s tem precejšnjo množino srebra, s čimer bi se zvišalo naše valutno stanje, del skupne vrednosti pa bi se naj odstopil v prid invalidom, ki so v vojni pretrpeli več kot „odlikovani“ vojaki. Če je Avstrija zahtevala od nas medene ključavnice in druge malenkostne, vendar nujne predmete, sme nova država po pravici zahtevati ono, kar je danes najmanjše potrebno.

Italijanska zverinstva v Trstu. „Straža“ poroča, da so Italijani baje obesili v Trstu na javnem trgu 24 slovenskih voditeljev in 4 Slovence zaradi domnevanega upora. Baje so zažgali tudi Narodni dom in Ciril Metodovo šolo. Natančnejših poročil ni.

Nemška Avstrija zasegla zlat denar in vrednostne papirje. Nemškoavstrijska narodna skupščina je sklenila zapleniti v zasebnih rokah se nahajajočo imovino v zlatem denarju in vrednostnih papirjih ter zastaviti gozdno posest in izvoz lesa, da zavaruje kredit za inozemska živila in surovine.

Hči kronprince Rudolfa pred sodiščem. Pred dunajskim sodiščem se je začela 28. junija razprava proti bivši avstrijski nadvojvodinji Elizabeti Mariji, vnukinji cesarja Franca Jožefa. Toži jo njen mož knez Otto Windischgrätz radi zakonske nezvestobe.

Iz neodrešenega Prekmurja.

Vojaški položaj. Vesti, da bi madžarski boljševiki dobili ukaz, izprazniti Prekmurje, ki so se zadnje dni razširile med obmejnimi prebivalstvom, se ne potrjujejo. Nasprotno se poroča, da so boljševiki pomnožili čete in poostrižili obmejno kontrolo.

Rekvizicija denarja. Boljševiki so odredili zaplenbo vseh avstro-ogrskih bankovcev. Te dni posebne patrulje preiskujejo hiše in rekvirirajo ta denar. Kdor bi se zasačil pri skrivanju, pride pred revolucionarno sodišče.

Freganjanja duhovnikov. Boljševiška vlada je izdala ukaz, da se znanprej izplačuje plača samo tistim duhovnikom, ki se pismeno odpovejo duhovniškemu poklicu. Zaeno so dobili vsi sovjeti na Ogrskem ukaz, da zaprejo hujskajoče duhovnike, t. j. sploh vsakega, ki se jim brezpogojne ne ukloni.

Rekvizicija živil. Te dni so začeli z rekvizicijo živine. Vsak poljedelec mora prijaviti, koliko »križev« žita je našel, nakar se mu takoj rekvirira. Na eno osebo bodo pustili 76 kg na leto.

Zaplenba knjig. Zadnje dni iščejo vojaške patrulje vse zgodovinske knjige, čitanke, katekizme in sveta pisma. Knjige se zaplenijo. Proti takim, ki bi jih skrivali, so določene stroge kazni.

Zaplenba trgovin. Trgovino so zaplenili narodnima trgovcema Ostercu v Beltincih in Štef. Horvatu v Črensovcih. Baderju v Turnišču so zaplenili en voz usnja.

Tihotapstvo čez Muro. Te dne je žid iz Bakovec vtihotapil čez Muro za 37.000 K blaga. Kje je bila naša straža?

Novice iz Prekmurja.

Pri pohodu boljševikov v Prekmurje v začetku junija t. l. je precej nasilno nastopal neki stotnik s »črnim monokljem«. Ta možakar je dal v Krogu in Satahovcih poloviti vse takozvane občinske poglavarje ter jih je interniral v Soboti ločene od drugega moštva iz teh občin. Zagrozil jim je, da bo dal »iztrebiti« njihove družine, ako mu poskuša kateri uteči. Naposled je vendar te internirance izpustil na domove. Izvedlo se je, da so tega oblastneža sredi junija Goričanci ubili.

Takrat so boljševiki dali častno obljubo, da bodo pomilostili kratkomo vse prekmurske vojake, ki so se bojevali proti njim. Svoje besede ne držijo, ker tačas še imajo zaprtih okoli 90 prekmurskih vojakov, deloma v Sobotišču. Mnogih seveda niso dobili v pest, za to so po mnenju ljudstva prebedasti in — prebojazljivi.

V svojih boljševiških »Novinah« (ki se tiskajo v prekmurskem narečju) in v madžarskih časopisih obljublja sedaj boljševiška vlada, da bode dala v Prekmurju graditi vse tiste železniške proge, ki so jih vzeli v načrt že pri jugoslovanski vladi. Boljševiški vojaki — čisti Madžari — ki so postavljeni za stražo ob Muri, dovoljujejo neoviran promet z Jugoslavijo; zatrjujejo tudi, da so pripravljeni takoj prestopiti v jugoslovansko armado, kakor hitro ta pride in zasede Prekmurje. Bajе nimajo doma, zato ne vedo kod in kam, kadar jih boljševiška vlada pusti na — cedilu.

Pri vpadu boljševikov v začetku junija so se Dolenci in Goričanci v Zala-komitatu prav hrabro postavili in držali dolgo časa, ko so pa končno vendar dobili boljševiki premoč, so posameznike neusmiljeno topli. V Dokležovju pretepaju ljudstvo na prav sirov način že od Nov. leta sem, ker jim noče brezplačno imenitno streči in dajati zastoj stanovanja.

Na Petrovo 29. junija -so boljševiki v Soboti in okolici kar sejali madžarske novine najbrž z namenom, da bi zanesli na pariško konferenco poročilo, kako veliko število madžarskih časopisov čita ljudstvo v Prekmurju. Madžarsko časopisje prinaša vesti, da so bili koncem junija v Madžariji krvavi spopadi med »belo« in »rdečo« gardo. V Kaloczi so n. pr. premagali beli rdeče gardiste in so ubili njihovega poglavarja.

Razpoloženje ljudstva v Prekmurju je za Jugoslavijo kar najboljši; ono že nestrpnost pričakuje, da končno padejo kocke ter da se reši boljševiške more. In mi pa — cincamo! Kje leži krivda?

Še to: Po sodbi in izpovedi razumnih mož v Prekmurju nadporočnik Tkalec ni v nobeni priliki nastopal proti Jugoslaviji; ti moške so marveč dobili vtis, da je Tkalec v srcu zavzet za našo državo. V svojih javnih govorih se tudi nikdar ni posluževal madžarsčine, ampak vsakokrat prekmurske slovenščine. Da se je ta mož zavzel za odprtje prometa z Nemško Avstrijo, k temu ga je napotilo najbrž veliko pomanjkanje raznih gospodarskih potrebščin v Prekmurju.

Zanimivo je še tudi dejstvo, da se v Gornji Lendavi (Felső-Lendva) drži domačini — Goričanci prav uspešno proti boljševikom. V gradu tamošnje grofice, ki je že od nekaj v dobrem stiku z ljudstvom, so se utaborili oboroženi domačini, in boljševiki jim nikakor ne morejo do živga.

Mejaš Florijan.

Opomba uredništva. Z mnenjem o Tkalcu se ne moremo strinjati, ker poznamo moža prav dobro še izza časa, ko je strahoval v Medžimurju. Sicer je tamošnje prebivalstvo marsikaj zakrivilo, toda njegov teror je imel narodno sovinstveni značaj. Tkalec je energičen vojak, ki se hitro prilagodi spremenljivemu položaju, a nima značaja in nobene ljubezni do svojega ljudstva. Izvedeli smo, da je Tkalec baje pobegnil iz Ljubljane in da je čudno postopanje z njim zakrivila zagrebška vlada. Sicer pa pričakujemo, da naša vlada pojasni to zadevo.

Dopisi.

Sv. Trojica v Sl. gor. Upravičena usoda je doletela tukajšnja voditelja nemčurstva trgovca Ferda Goloba in usnjarija Dragotina Kirbiša. Njuno imetje je dano pod drž. nadzorstvo. Nadzornika sta za prvega Davorin Polič, odvet. uradnik pri Sv. Lenartu, za drugega dr. B. Weigl, zdravnik pri Sv. Trojici.

Proslava Vidovega dne na koroški fronti (pri II. bataljonu marib. pp.) Krasen je bil 28. junij — Vidov dan. Ves II. baon in pa srbska bitnica smo se zbrali pri skupni poljski maši, da proslavimo ta veliki praznik. Gospod vojni kurat nam je v krasni pridigi predložil pomen tega dne in nam opisal na kratko zgodovino hrabrega srbskega naroda in njegovo trpljenje za svobodo do končne zmage. Prvič kot slovenski vojaki silne Jugoslavije smo praznovali tudi mi slovenski fantje skupaj z brati Srbi spomin na Kosovo polje, tužen, a sedaj maščevan spomin, praznik našega ujedinjenja. Praznovali smo ga v tužnem Korotanu, na tleh, prepojenih s krvjo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prisostovali smo tudi službi božji, ki se je darovala za junake, padle na Koroškem. Po maši je zaorila mogočna »Lepa naša domovina« in srbska »Bože pravde«. Krasno slavlje je zaključilo srbsko kolo in petje narodnih pesmi. Vsem zavednim Jugoslovanom, posebno pa Prlekom pošiljajo iskrene pozdrave iz Korotana: Slavko Senčar, poddes., desetniki: Jože Slavič, Peter Steiner, Gustl Kozole, Fran Lešnik, četov.: Franc Budja, Anton Žnidarič, poddes. Ivo Koser, vsi od 6. čete mariborskega pešpolka.

Kamnica pri Mariboru. Tudi pri nas se polagoma čisti. Nemčurji pobirajo šila in kopita in beže, drugi pa odstranjujejo nemške napise in se leve. Seveda bi trebalo še marsikje očistiti. Neka gostilna ima lep napis, a spodaj spako »Vogrinetz«. Druga gostilna je morala tudi odstraniti napis, na oglu pa še ima: »Preistarif«. Tudi še se greje na našem solncu odstavljene nadučitelj, hud nemčur Hofbauer. Žal da je pri nas še malo prav zavednih Slovencev. Občina Rošbach je še v rokah nemških odbornikov, merodajna oblast bi se morala pač nekoliko bolj pobrigati, saj je blizu Maribora. — Zavedno slovensko dekle.

Cezanjec. Na zg. Kamenščaku je v sredo dne 2. t. m. zahtevala — bodisi nesreča ali nepredvidnost — mlado žrtev. Sedemnajstletna Marija Žizkova, edina hči svojih starišev, se je podala na črešnjo, ko so se zbirali na nebu hudourni oblaki. Takoj po prvem gromu se je začela bližati lestvi pod drevesom, toda bilo je prepozno. Žareči blisk, hreščeč grom in bila je takoj v plamenih. Gorečo obleko so sicer polivali z vodo, ampak luč življenja je že ugasnila. Bog nas varuj nagle smrti.

Ljutomer. Iz nemškega ujetništva in sicer iz Ennsa na Zg. Avstr. so ubežali dne 28. junija ter dospeli srečno v svojo domovino gg. Franjo Zaherl, podporočnik celjskega pp., Franjo Urbas, poročnik celjskega pp., Ivan Burgar, deset. Slov. pl. pp., Jožef Hergar, marib. pp. Bili so ujeti na Koroškem ter so prestali mnogo trpljenja, zlasti gladu. Čestitamo našim junakom!

Ljutomer. Tukaj se nekateri narodnjaki zelo trudijo, da bi preosnovali preje nemško tržko gasilno društvo, Merodajni činitelji pa baje še niso zato. Kaj pa če nas doleti kaka nesreča? Stali bomo pri gasilnem orodju kakor bebci. — Trgovino Alojz Vrščič je prevzel g. Fr. Repič oziroma g. Fr. Zemljič.

Društva in prireditve.

Koncert v Radgoni. V dvorani radgonske mestne hranilnice, kjer se je majnika 1. 1917, izrekla v imenu zadnjega Habsburga smrtna obsodba nad osmerimi kruha in pravice lačnimi vojaki, se je vršil v soboto dne 5. julija zvečer prvi slovenski koncert. Kdor pozna germanizirano Radgono, kjer so smeli Slovenci še nedavno le šepetati med seboj, je čutil srečno zadoščenje v svojem srcu. ko je proti koncu koncerta zadonela v dvorani mogočna »Ilirija vstan«. Preozek je naš prostor, da bi lahko izčrpli vse točke o tem koncertu, ki ni bil samo narodna manifestacija, marveč tudi čista umetniška prireditve. Izza pesmi »Ob tamburici«, katero je zapel domači pevski zbor, je nastopila mariborska Glasbena matica pod vodstvom znanega skladatelja g. O. Deva. Že sam nastop je deloval impozantno. Hipoma je bil napolnjen ves oder, v dvorani je nastala tišina, in kakor mogočen val se je izlilo napeto čakanje poslušalcev v krasne, globoke, somorne glasove »Popotnika«. Na višku je stal zlasti tenor, kateremu se pozna globoka šolanost glasu in siguren nastop. Koroške narodne pesmi so svojimi otožnimi napevi le poglobile razpoloženje samotnega »Popotnika«, zato pa je četrta narodna »Na vas« delovala kot plamen in je napela čustva poslušalcev do one razvetnosti in polnosti, katero so dosegli dvignjeni, toda virtuosno ravnanji in disciplinirani moški glasovi na odru. Tudi četverospjev je žel obilo uspeha. Med srbskimi pesmi je najbolj učinkovala »Mesečina« s svojo melanholično vibracijo, ki je tako značilna pri vseh balkan-skih napevih. Zelo lepo so prednašali tudi znano »Oj, jesenske duge noči«, kateri je sledila goriška »Dobro jutro, ljubca moja«, polna goriškega solnca, veselja in mladosti. Pesem so morali ponoviti, tak aplavz je izzvala. Zadnja točka na programu je bil Försterjev »Venec Vodnikovih pesmi«, katerega je spremljala mariborska vojaška godba. Učinek je bil imeniten. Marsikdo je v svoji predstavi doživel kos opere, ki mu ostane še dolgo v spominu. Mariborska vojaška godba je s svojim kapelnikom g. Hercogom itak znana dovolj kot ena najboljših na slovanskem jugu. Svirala je tudi pred koncertom na Glavnem trgu, kjer so Nemci skrbno zaprli okna, da bi ne prodrl v njihove sobe glasovi »Lepe naše domovine«, glasovi naše zmage nad stoletnim prodiranjem germanstva, katerega žrtev je postala tudi slovenska Radgona. Po koncertu pa je igrala godba na vrtu Genurjevega hotela, kjer se je razvila prosta zabava. Prvi slovenski koncert v Radgoni je torej uspel nepričakovano dobro. Zahvaliti in obenem čestitati pa moramo pripravljalnemu odboru z g. majorjem Pogledičem in g. vladnim tajnikom Klobičem na čelu, ki se je v resnici trudil, da pripravi v teh izjemnih razmerah vse potrebne pogoje za takšno impozantno prireditev, ki ostane radgonskim Slovincem trajno v spominu!

Petrov dan. Komanda mesta je izdala sledeči poziv: V soboto dne 12. t. m. slavi celo kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra I. Ob tej priložnosti se bode služila na vojaškem vežbališču poljska služba božja ob 8. uri zjutraj, v Gornji Radgoni pa v župni cerkvi slavnostna služba božja ob 9. uri. Za časa službe božje t. j. od 8.—9. ure predpoldne morajo biti zaprte vse trgovine. Uradi ta dan ne uradujejo. Lojalno prebivalstvo se pozivlja, da se polnoštevilno udeleži poljske maše. V slučaju slabega vremena odpade služba božja na prostem in se vrši cerkvena proslava le v župni cerkvi Sv. Petra ob zgoraj označeni uri.

Pomagajte invalidom! V smislu oklica štabnega načelnika vojvode živoina Mišića se zbirajo na Petrov dan prispevki za vojne invalide celega kraljestva. Vsak državljan in državljanica naj daruje ta dan po svojih močeh za one nesrečneže, ki so darovali svoje zdravje za svobodo in dobrobit naroda.

Ljudska veselica. Proslava Petrovega dne v Radgoni se konča z ljudsko veselico, ki se prične ob 5. uri popoldne v gostilni »k solncu« (Vogler) v Radgoni. Na sporedu so razne zabavne točke: srečolov, javna dražba, tombola, šaljiva pošta, prodajanje cvetic. Nastopi kvartet in pevski zbor. Občinstvo se prosi, da prispeva z dobitki za tombolo. Dobrodošla je vsaka manjvredna stvar, ki se lahko pogreša in ki je primerna za tombolo. Darila za tombolo se sprejemajo do sobote popoldne pri upravnistvu »Murske Straže« v Murski ulici.

Dirka v Ljutomeru se je vršila dne 6. t. m. velikem obsegu. Glasom poročila »Slov. Naroda« se je udeležilo te dirke okrog 3000 obiskovalcev. Zastopana je bila tudi deželna vlada. Prihodnjič obširneje.

Gospodarska zadruga za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice s sedežem v Gornji Radgoni se je ustanovila pretečeno nedeljo, 6. t. m. Udeležba je nepričakovano velika, kar dokazuje, da je taka zadruga za našo mursko okrožje res neobhodno potrebna in da se ljudstvo zaveda velike važnosti gospodarske zadruge. Do občnega zbora je pristopilo že toliko članov, da razpolaga zadruga danes že z več ko 50.000 K deležnega kapitala. Nekateri pristopivši člani so vplačali kar po 1000 deležne glavnice. Kakor hitro se bo nabralo dovolj kapitala in bodo izvršene vse priprave, se bo takoj otvorila zadružna trgovina. Kupovali bodo lahko le člani. Kdor še ni pristopil, naj stori to takoj. Svoj pristop lahko prijavi ustnem ali pismeno pri »Murski Straži« ali pri Posojilnici v Gornji Radgoni.

Avstrija pred sodiščem.

(Dalje.)

Zaukazala je revežem, naj si skopljejo grobove in vanje ležejo. Marsikatera mati je legla z otrokom na prsih v grob. Ustreljeni pa niso bili vsi naenkrat, marveč po vrsti.

Preživeli so morali ustreljene z zemljo pokriti, da so prihranili vojakom delo.

V Senizovem so vojaki umorili v novembru leta 1914 na ukaz nekega poročnika 16 odličnih kmetov in popa Trifka Matunoviča in sicer proti naknadnemu odobrenju smrtni osodbe. V Celebiču, okraj Foča, je masakriralo vojaštvo brez procesa možko prebivalstvo od 40.—60. leta. Njih duhovnik Vladimir Popovič, je bil kot talec obešen. Bošnjaki odposlanec Kosta Majkič je bil mnenja, da so v Sarajevu zaprli v garnizijsko ječo nad 10.000 ljudi Brezštevila so njih obesili.

V septembru leta 1914, dva dni po obhodu srbske armade iz vasi Kupinovo, došel je madžarski zasledovalni kor v od naših narodnih pesmi opevano selo. Vsi odrasli moške so bili takoj zaprti. Drugi dan so bili peljani v več vozovih v Brčko v Bosni.

(Dalje prihodnjič.)

Listnica uredništva.

Staranovayas — Radinci. Le potrpite, rekruti, kmalu bodo vaše želje izpolnjene. Jugoslavija še potrebuje mnogo krepkih vojakov! — Kor. fronta. Došlo ob sklepu lista. Izide prihodnjič.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica K 15.000.000.—

Centrala v Ljubljani

Rezervni fondi nad K 4.000.000.—

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3%
brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 1/4% čistihDaje trgovske in aprovizacijske kredite
Izvršuje vse bančne transakcije

Išče se

pošteno dekle, ki bi se želela izučiti v kuhanju in opravljanju kuhinjskih opravil proti dobri hrani in plačilu. Takojšnji nastop. Poizve se na dvorišču poslopja „Stiftungshaus“ v Radgoni med 12. in 1. uri popoldne.

Kdor hoče kupiti

2 močni kobili

naj se oglasi pri krčmarju na Razkrižju pri Štrigovem. (Medž.)

Krma in Mastin

Da krmo živina, kokoši, pure, goske lažje prebavijo, da je potem meso in mast za uživanje boljše, da je tvoritev jajc in mleka boljše, se primeša krmi enkrat na teden ena pest MASTIN-A. 5 zavitev Mastin-a zadostuje za odgojo in rejo enega vola, krave, svinje, konja za 6 mesecev. Mastin je dobil največje odlikovanje v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Na tisoč gospodarjev ceni in kupuje ponovno Mastin. Ako ga nima lekarnar ali tvoj trgovec, piši potem z dopisnico po 5 zavitev Mastina za 15 kron, poštnine prosto na: Lekarno Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko, katera z vsako pošto razpošilja naročila na vse strani sveta. 20—7

Miši - Podgane stenice — ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja te moja najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5—, za podgane in miši K 5—, za ščurke K 6—, posebno močna tinktura za stenice K 6—, uničevalce moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini K 3—, prašek proti mrčesu K 5—, mazilo proti ušem pri ljudeh K 3—, mazilo za uši pri živini K 3—, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalcev rastlin) K 3—. Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3.

Trgovci mešane

stroke, drogist, kramarji itd. sijajno zaslužijo s prodajo Mastin-a (redilni prašek za živino in perutnino) pri kmetovalcih. — Treba pisati dopisnico na naslov: lekarnar Trnkoczy, Ljubljana (Kranjsko) na sledeči način: „Pošljite mi 15 zavojčkov (po 1/4 kg) Mastin-a, obenem veliki lepak, oboje z povzetjem K 30-40 franko poštnina in omot.“ 20—7

Garje,

srebečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srebečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 5 K. Po pošti 6 K, poštnine prosto. Prodaja in razpošilja s pošto lekarna Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko. 30—7

KARBID

prodaja v vsaki množini Ivan Kovačič, trgovina s steklom v Radgoni.

Posojilnica v Gornji Radgoni

obrestuje od 1. julija 1919 naprej

hranilne vloge

po 3%.

Rentni davek plačuje Posojilnica sama. — Daje posojila na vknjižbo, na osebni kredit, na zastave in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. Stanje hranilnih vlog nad 5 milijonov kron. Račun kr. čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593

Franc Nemec

podobar in pozlatar

pri sv. Duhu

pošta sv. Jurij ob Ščavnici

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo izgotovljenih kipov Kristusa, žalostne matere božje in raznih drugih svetnikov v vseh velikostih. Prevzame izdelovanje cestnih križev in prenavljanje vsakovrstnih podob in kipov. Naročila se izvršujejo točno in po nizkih cenah.

REX

priznано najboljšie aparate in steklenice za vkuhanje sadja in sočivja itd. ima v zalogi

Ivan Kovačič

trgovina s steklom v RADGONI

Glavni trg št. 130

Na novo ustanovljena manufakturna trgovina

Janko Gizej

priporoča manufakturno blago po najnižjih cenah

Čevljarske potrebščine

kot usnje vseh vrst, podplate, gamaše, kopita, žreblje, rinke, sukanec (cviren), drete, pop, klince, pile, podlage (futer), pasto, pripravljeno in izgotovljeno obuvale za odrasle in otroke in druge potrebščine najboljše kakovosti ponuja

IGNAC ZAMUDA

v Gornji Radgoni pri Murskem mostu

Cene nizke.

Postrežba solidna.

Največji

uspeh imajo trgovci in vsi oni, ki želijo kupiti ali imajo kaj za prodati, ako inserirajo v „Murski Straži“, najbolj razširjen slovenski list v Prekmurju, Murskem polju in v Slovenskih goricah.

SGS

ima na razpolago v večji množini v grudah in zdrobljeno

mesna aprovizacija SGS v Radgoni.

Dobi se brez nakaznic

vsak dan od 8.—12. in od 2.—6. ure v stari kasarni št. 130 na Glavnem trgu

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge

sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštne čekovne

urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

daje pod najugodnejšimi pogoji in sicer na vknjižbo po 4%, na poroštvo po 4 1/2%. Izposuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak torek in petek od 9. do 12. ure popoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar. Posojilnica posreduje tudi izplačevanje obresti vojnih posojil brez vsakega odbitka. Sicer pa lahko opravijo stranke vsak dan vse uradne posle in so veljavni, ako njih podpišeta dva v to upravičena funkcionarja.

Pojasnila

se dajajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Uradni prostori

so v lastni hiši,
Gornji Gris št. 8.